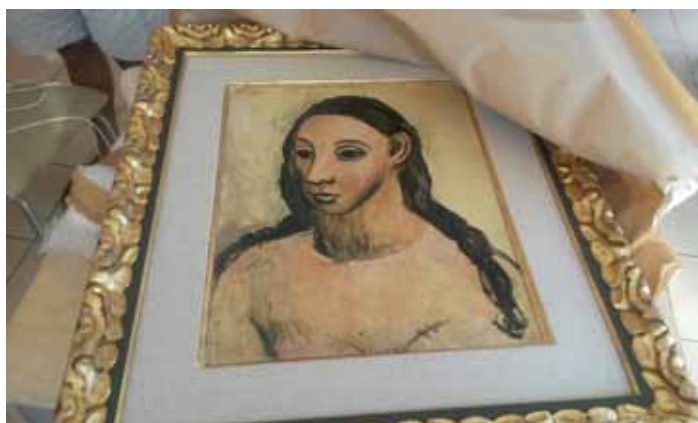

Any 2015

Impedeixen que un Picasso pintat a Gósol vagi a Suïssa

4 d'agost. Els diaris d'aquí, però també *Le Monde*, *The Guardian*, etc., porten avui que les autoritats franceses han confiscat a Còrsega el quadre de Picasso *Cap de dona jove*, que el seu propietari, Jaime Botín, volia traslladar a Suïssa. Jaime és germà d'Emilio Botín, ja traspasat, que va ser president del Banco de Santander. El quadre, valorat en 26,2 milions d'euros, va ser pintat a Gósol.

El quadre havia estat adquirit el 1977 a Londres i pertanyia a la col·lecció particular de Botín. La justícia espanyola ja s'havia oposat amb anterioritat a la seva sortida del país perquè, segons la Junta de Qualificació, Valoració i Exportació de Béns del Patrimoni Històric Espanyol, "no existeix una obra com aquesta al territori espanyol [ja que és] una de les poques realitzades pel seu autor dins del període Gósol, etapa en què Picasso es veu clarament influenciat per la plàstica de l'art ibèric i les troballes dutes a terme en aquell moment influiran decisivament no només en el cubisme, sinó també en l'evolució posterior de la pintura del segle XX".

Cap de dona jove, de Picasso. FOTO: AFP.

La festa major de l'Espà

20 de setembre. Hem anat a la festa major de l'Espà. En la memòria dels més vells, el lloc és tristament famós per haver estat l'escenari, el 1944, de l'accident de la mina Clara: 34 morts. Hi ha unes fotos de mossèn Gaietà Pedrals en què es veu la corrua inacabable de persones, encapçalades pels capellans i el governador civil Antonio de Correa Véglison, que en processó es dirigeixen al funeral que es va celebrar a la serradora. Molts dels difunts eren perseguits polítics que amb nom fals treballaven a la mina: d'alguns ningú no en va reclamar el cadàver.

El bisbe Novell i Mn. Anglerill a la festa major de l'Espà. FOTO: BNG.

Ara a l'Espà no hi viu ni una rata. Segons dades del gener del 2015, hi ha empadronats tres habitants: dues dones i un home. Però el nou Ajuntament de Saldes vol potenciar tots els veïnats i llogarrets del municipi. A mig matí, geganters, grallers i membres de l'Ajuntament, no com a tals, aquets últims, sinó perquè de vegades són la mateixa persona, han fet una cercavila, un curt recorregut –les dimensions del lloc no donen per a més– des de sota cal Capdevila fins a la plaça de l'església de Sant Andreu. Els negres nans miners i els gegants Galceran i Coloma han ballat al so dels grallers, els *Esgrallats de Maçaners*, donant al bona part de l'any solitari indret un aire festiu i rialler. El Josep M. Berenguer, *Xarly*, ho ha filmat tot per a la Televisió del Berguedà i ha tingut temps per oferir-nos unes tocadetes d'acordió.

Després, a l'església, avui amb tots els seients ocupats, hem assistit al tradicional concert, aquesta vegada a càrrec del grup Aires de França: Sergi Vidal, violoncel; Laia Vidal, cantant; i Alicia Dauí, piano. L'església demana una restauració urgent, primer de tot a la teulada, que en algun punt ja no és capaç de retenir l'aigua de la pluja i quan plou, plou a dins. Els músics, entre d'altres, han tocat Bach. Aquests dies estic llegint *La música en el castillo del cielo*, de John Eliot Gardiner, editat per Acanalado, que després de la mort de Jaume Vallcorba (agost del 2014) porta la seva vídua, Sandra Ollo. Al gran editor l'havíem d'haver recordat des de la comarca, perquè el 1996 va publicar a Quaderns Crema *Les poesies del trobador Guillem de Berguedà*, a cura de Martí de Riquer. Tornant al geni de Leipzig, no em sé estar de copiar

la comparació entre l'experiència de la submersió aquàtica i la música de Bach que vaig trobar al llibre de Gardiner: "[...] *te sumerges en el agua. Entrás de inmediato en un mundo diferente, mágico, rebotante de matices y colores vibrantes, sutil movimiento de bancos de peces pasando de largo, el balanceo de las anémonas de mar y los corales: una realidad vívida pero enteramente diferente. Para mí esto se asemeja a la experiencia y conmoción de interpretar la música de Bach: al modo en que te saca a la luz su brillante espectro de colores, sus marcados perfiles, su profundidad armónica y la fluidez esencial de su movimiento y su ritmo subyacente. Sobre el agua está el insulso ruido cotidiano; bajo la superficie se halla el mundo mágico de los sonidos musicales de Bach.*" Escoltar Bach mirant el sant situat al mig del retaule groc-daurat, el sostre blau cel amb estels i les parets escrostonades...

Després del concert, mossèn Ramon Maria Anglerill i el bisbe Xavier Novell han oficiat la missa. El bisbe s'ha referit a les eleccions al Parlament de diumenge que ve, 27S, com a plebiscitàries. Aquest fet ha agradat a uns membres de l'Assemblea Nacional Catalana: "Últimament s'ha tornat independentista."

Després de missa hem anat de convidats amb la Joana a dinar a cal Capdevila, que amb tant d'encert restaura el Jordi Espona i la Roser Comas.

El transport a Gósol als anys cinquanta

13 d'octubre. M'ha arribat el llibre *Crònica d'un metge al Marroc [1954-1958]*, de Pere Miret i Cuadras, nascut el 1928 a Sant Pere de Ribas. El 1951 "*inicià la pràctica de la medicina a les mines de Fígols, on trobaven asil perseguits per qual-sevol malvestat o delictes. [...] Els maquis i el Massana corrien per la regió, i un dia el trobarem prop de Saldes.*" El desembre del 1952 va ocupar la plaça de titular de Gósol, on la vida "*era molt dura*". "*El fred, l'aïllament i sobretot la manca per adquirir una bona formació professional [...] varen fer que procurés marxar del poble tan aviat com hagués complert la promesa feta a l'ajuntament de quedar-m'hi com a mínim un dia més que el bruixot, el jorn que van donar-me, en una sessió plenària i pública, interrompuda per l'esposa d'aquest amb gran crits, contorsions i escumejades de foc, la possessió de metge titular de la vila de Gósol*". A Gósol va preparar les oposicions dels *Servicios Sanitarios de Marruecos y Colonias*. El gener del 1954 "*el carter, 'el Febre', que portava el correu caminant de Saldes*", li va donar el correu que l'informava que les oposicions ja havien començat a Madrid i no hi havia altra solució que fer els exercicis a Tetuan. Llavors va haver de marxar a corre-cuita servint-se dels mitjans de transport de l'època. "*Un dels avantatges del poble [Gósol] és que no passava gaire estona sense que trobessis els amics, tant mossèn Pere com en Martí Pons i poc després en Joan Cardona, l'alcalde, ho veieren molt clar [...] que li deixi el cavallet el Dot i vagi fins a Guardiola. [...] Estava dinant i en Martí Pons es presentà, vermell de cara com sempre i esverat: 'Corri, corri, hi ha un camió al Verd que acaba de carregar la fusta i d'aquí a mitja hora serà a la cruïlla de després de la Creu. Va, faci la maleta i ja li direm que l'esperem'*". Tret d'aquestes petites facècies berguedanes, el llibre explica la manera de viure, costums, etc. de la gent del protectorat espanyol del Marroc; les mancances de la colonització espanyola i la debilitat de la nova administració marroquina.

Gregorio Luri Elogia el poeta Tomàs Arias

18 de desembre. Sóc lector habitual del blog *El café de Ocata*, del filòsof i pedagog –dels del bon sentit, s'entén– Gregorio Luri. Avui hi he trobat aquesta nota: "*Probablement sigui Catalunya el país del món amb més poetes per metre quadrat. El fenomen em va resultar fa uns anys interessant, perquè semblava ser una promesa i, de fet, hi havia en l'aire una cosa semblant a l'efervescència que precedeix a la irrupció de la novetat. Però l'efervescència s'anava repetint a si mateixa i cada vegada més el sentit sonava a repetició i em vaig avorrir d'esperar. No obstant això he intentat seguir de prop alguns noms. Un d'ells és Tomàs Arias. Per això m'he portat una alegria quan d'Edicions Terricòla m'han enviat el seu últim llibre, 'En fi, començo'. Tomàs Arias segueix viu. De fet, em sembla ara més viu que mai, perquè manté tota la seva capacitat provocadora en un país en què segueixen creixent els poetes (i això no pot ser sa). Quan un llegeix Tomàs mai sap què trobarà en el següent vers, cosa que és d'agrar. Estic devorant el llibre, però no he pogut esperar acabar per escriure això.*"

Fia-faia a Sant Julià de Cerdanyola

24 de desembre. Avui m'ha semblat que les faies baixaven com sempre, amb les guspies amb cua saltironejant davant la silueta petrificada del Pedraforca. M'han semblat mostrar una total indiferència al fet que el dia 1 d'aquest mes van ser declarades Patrimoni Cultural i Immaterial de la Humanitat per la UNESCO. A la plaça, el locutor ha fet referència a la declaració i els presents han aplaudit amb completa satisfacció. En un racó de la banda de l'església he vist el Toni Massanés, director de la Fundació Alícia, anònimament brandant amb entusiasme una faia. Ha sonat la música de la Neus Simon, la quitxalla ha cantat, el foc ha anat cremant i quan ens ha semblat que ja en teníem prou hem tocat el dos per la carretera que baixa la costa esglaonada de formidables marges de pedra. Durant una estona es fa difícil que desaparegui de dins el cap l'eco de la tonada recurrent: "*Fia-faia, fia-faia, Nostro Senyor ha nascut a la paia...*" Que la festa hagi estat honorada per la UNESCO, penso, és un mèrit gairebé personal de l'arxiver Xavier Pedrals –i naturalment de moltes altres persones que li fan costat.

Les faies de Sant Julià de Cerdanyola passen davant del Pedraforca.
FOTO: BNG.

L'espectacle polític: Mas, CUP, ERC, DIL, AN, OC...

4 de gener. Aquests dies que l'espectacle polític és considerable m'ha caigut a les mans el llibre *Lo trovador català*, de D. Antoni Bori, mestre de Barcelona, editat en aquesta ciutat el 1901. Va ser un molt popular manual –en vers– de moralitzant lectura escolar. Hi ha un text que explica això que està passant aquests dies. És a la pàgina 87 (copio conservant l'ortografia original): “L'INDECISIÓ / Entre l'ordi i la cibada, / per no saber què escullir, / una mula's va morir / de fam en una porxada. / Axis, alguna vegada, / si'l negoci o l'interés, / en un cas tan compromés / a vingut á condirnos, / per no volguer decidirnos, / nos hem quedat sense res.”

Puigdemont, president: la perspicàcia de l'abat Esteva

12 de gener. Finalment, abans-d'ahir els polítics es van posar d'acord i el nou president de la Generalitat és el fins ara alcalde de Girona, Carles Puigdemont. Avui el *Diari de Tarragona* publica una informació curiosa. En el transcurs de les converses que tenien al Parlament, Puigdemont va explicar a l'alcalde de Montblanc, Josep Andreu, que de jove havia passat uns dies, durant diversos estius, a l'abadia de Poblet, no pas amb la intenció d'ingressar-hi, sinó amb la d'aprofitar aquell ambient per fer una pràctica de reflexió personal. Josep Andreu és un dels dotze joves que, desafiant el cercle policial, van saltar la muralla de Poblet l'estiu del 1976 i van ser acollits al monestir fins l'11 de Setembre, últim dia de la Marxa de la Llibertat.

Josep Andreu, l'abat Esteva i Carles Puigdemont a Girona.

FOTO: AJUNTAMENT DE GIRONA.

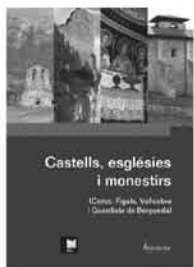
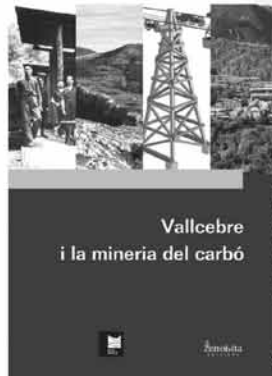
En aquelles estades, Puigdemont va conèixer l'abat Esteva (Gironella, 1933 - Poblet, 2014) i alguna vegada l'havia tornat a visitar al monestir. Per tal de tornar l'última visita a Puigdemont, l'agost de 2013 l'alcalde de Montblanc va acompanyar l'abat a Girona: l'alcalde els va rebre a l'Ajuntament, l'abat va signar al llibre d'honor, van visitar el monestir de Sant Daniel –monges benedictines– i van dinar tots tres a l'hotel Empordà de Figueres. Tornant a Montblanc, Andreu explica: “L'abat estava pensatiu, callat, reflexionant, semblava com si resés quan de cop i volta em va dir: ‘Carles seria un bon president de la Generalitat, no creus?’ Jo li vaig respondre com vaig poder, alguna cosa com: ‘Tant de bo sortís escollit algun dia.’ He recordat els fets aquests dies. L'abat Maur Esteva tenia certa perspicàcia.”

Benigne Rafart

www.zenobitaedicions.com
Tel. 93 875 7363
c/e: zb@zenobitaedicions.com

zenobita
edicions

Col·lecció patrimoni industrial i històric

Autores:
Maria Dolors SANTANDREU
Susanna CAMPILLO

De venda a les millors llibreries i quioscs
de la comarca